

УКРАЇНСЬКО- ТАЙВАНСЬКА СПІВПРАЦЯ

КРОССЕКТОРАЛЬНА ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОЄКТ

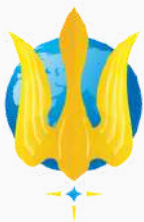
З 22 по 27 квітня 2024 року в Тайвані працювала українська неурядова кроссекторальна делегація на чолі з віцепрезиденткою громадської організації “Ліберально-демократична ліга України” Євгенією Федотовою. Основною задачею делегації було налагодження прямих контактів між українськими та тайванськими стейкхолдерами в різних суспільних секторах. Крім Євгенії, до складу делегації входили: Уляна Джурляк (голова благодійного фонду Right Room Foundation), Асамі Тераджіма (військова журналістка видання Kyiv Independent), Агія Загребельська (очільниця напряму мінімізації корупційних ризиків в санкційній політиці НАЗК), та Марія Макарович (координаторка платформи Ukraine+Taiwan Forum у Тайбеї). Результати їхньої роботи підсумовані у цій брошурі.

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

Проєкт реалізовано за фінансової підтримки Міжнародного фонду “Відродження”. Відповідальність за зміст публікації несуть її автори. Позиція Міжнародного фонду «Відродження» може не співпадати з думкою авторів публікації.

ОРГАНІЗАТОРИ

Ліберально-демократична ліга України – незалежна молодіжна (youth-led) політична організація, заснована у 2015 році. Для просування українських візій та зміцнення зв'язків між Україною та демократіями Індопацифіки, організація розбудувала широку мережу партнерств з політичними та неурядовими стейкхолдерами у регіонах Східної та Південно-Східної Азії. Є повним членом Міжнародної федерації ліберальної молоді (IFLRY), Європейської ліберальної молоді (LYMEC), та Національної молодіжної ради України (НМРУ).

Ukraine+Taiwan Forum – спеціальна адвокаційна платформа Ліберально-демократичної ліги України, націлена на розширення відносин між українськими та тайванськими стейкхолдерами. Платформа представлена у Києві та Тайбеї.

ЗМІСТ

Передмова.....	3
Мапа представництв і посольств Тайваню у світі.....	5
Відбудова України.....	7
Мапа міст, яким Тайвань виділив допомогу.....	9
Бізнес та інвестиції.....	11
Звернення лідерки української громади в місті Гаосюн.....	13
Цивільний захист.....	15
Забуті факти історії.....	17
Звернення лідера української громади в місті Тайбей.....	20
Демократія та права людини.....	21
Медія та інформаційна безпека.....	23
Звернення голови українського бюро Міжнародного радіо Тайваню.....	25
Культура. Освіта. Спорт.....	28
Контакти.....	31

ПЕРЕДМОВА

Історія українсько-тайванських відносин налічує щонайменше 120 років, проходячи повз різні етапи та контексти. Російська окупація Маньчжурії (1945-1946) та подальша поразка уряду Китайської Республіки у війні проти комуністів (1949) призвели до системних випадків евакуації українських політичних діячів з Харбіна та Шанхаю до Тайваню. Яскравий приклад – літописець української історії Іван Світ, що працював у Тайвані над хроніками Зеленого Клину (1949-1951) перед еміграцією до США. Відтак, з 1955 по 1990 рр., Тайвань став одним з основних азійських осередків боротьби за визволення України: до Тайбею неодноразово навідувалися Ярослав і Слава Стецьки як лідери Антибільшовицького Блоку Народів. Добропартнерські відносини, що виникли між українським лідерством в екзилі та представленими у Тайвані політичними силами, мали лягти в основу двосторонніх відносин після відновлення Незалежності України (1991). На це, зокрема, розраховували як депутати Верховної Ради України перших скликань, так і представники тайванського Виконавчого Юаня. Однак, у процес розбудови наших відносин утрутилися ворожі зовнішні сили: після низки політичних провокацій за часів президентських адміністрацій Кравчука, Кучми, та Ющенка, наша держава надовго втратила потенціал установаження взаємовигідної співпраці між Києвом і Тайбеєм.

Та, як це часто буває, доля завжди повертає все на правильні рейки. У 2014 році Україна та Тайвань майже одночасно пережили процес національного пробудження: під час Революції Гідності та Революції Соняшників. За наслідками останньої, до влади у Тайвані прийшла Демократична прогресивна партія, котра роками декларує абсолютну підтримку народу України незалежно від обставин і минулих непорозумінь.

3 лютого 2022 року тайванський уряд надає різнобічну підтримку українському народу. Серед неї – виділення багатомільйонної допомоги для постраждалих від російського повномасштабного вторгнення громадян, міст, і підприємств України, а також накладення численних санкцій на РФ і Білорусь – відповідно до стандартів G7.

З поступовим встановленням комуністичної влади організоване українське життя в Китаї до кінця 1940-их років перестало існувати. Переходовими місцями осідку груп українців, що перебували в Китаї і на початку 1949 року евакуювалися, зокрема із Шанхаю, стали острови Формоза (Тайвань) і Філіппіни.

Рівночасно тайванські добровольці воюють у складі Збройних Сил України. Один з них, 25-річний Джонатан Цзен з тайванського корінного народу сакіза, віддав за Україну життя в бою під Кременною (2022); за свій героїзм Джонатан Цзен був посмертно нагороджений президентом Володимиром Зеленським орденом «За мужність» III ступеня.

Тайвань – найбільш проукраїнська країна в Азії. Крім виділення систематичної гуманітарної та фінансової допомоги, Тайвань продовжує підтримувати українських студентів, українську мову, та українську культуру: від перекладів нашої сучасної літератури – до відкриття українськомовного бюро Міжнародного радіо Тайваню (всього в Азії є два таких бюро, друге з яких – підконтрольне проросійському Міжнародному радіо Китаю). Тайванські лікарі, тим часом прибувають до України для лікування вкрай складних опікових травм, поки тайванський бізнес систематично відправляє автівки для евакуації поранених бійців. На цьому тлі, очевидно, і сам український народ стає одним з найбільш протайванських у Східній Європі.

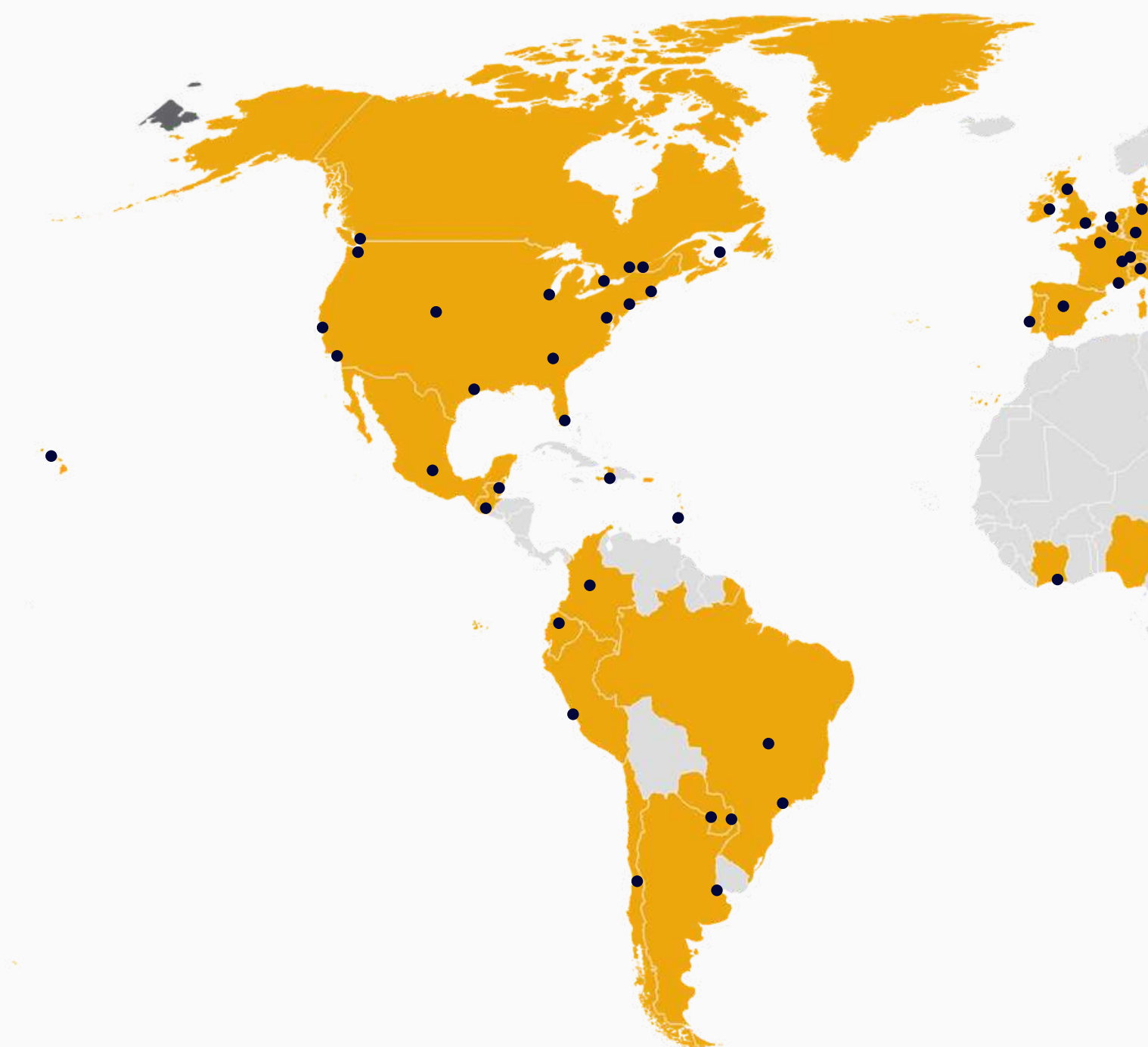
Для того, щоб виконати “заповіт” Ярослава Стецька про розбудову відносин з Тайванем (якому він присвятив цілу книгу), нам бракує двох речей. Розбудови прямих мостів між українськими та тайванськими стейкхолдерами та політичної волі з боку можновладців. Ця брошура, як і наша робота загалом, покликана розв'язувати першу проблему. Прослідковуються чіткі кроки й за другим напрямком: з 2022 року Верховна Рада України має групу дружби між Україною та Тайванем на чолі з головою зовнішньополітичного комітету Олександром Мережком (Слуга Народу).

І хоча наразі неможливо точно ствердити, коли саме відбудеться довгоочікуваний історичний прорив у відносинах між Україною та Тайванем, очевидно наступне: ніщо не здатне спинити ідею, час якої настав; у тім числі – ідею розширення українсько-тайванського співробітництва.

Артур Харитонов
Ліберально-Демократична Ліга України
Президент

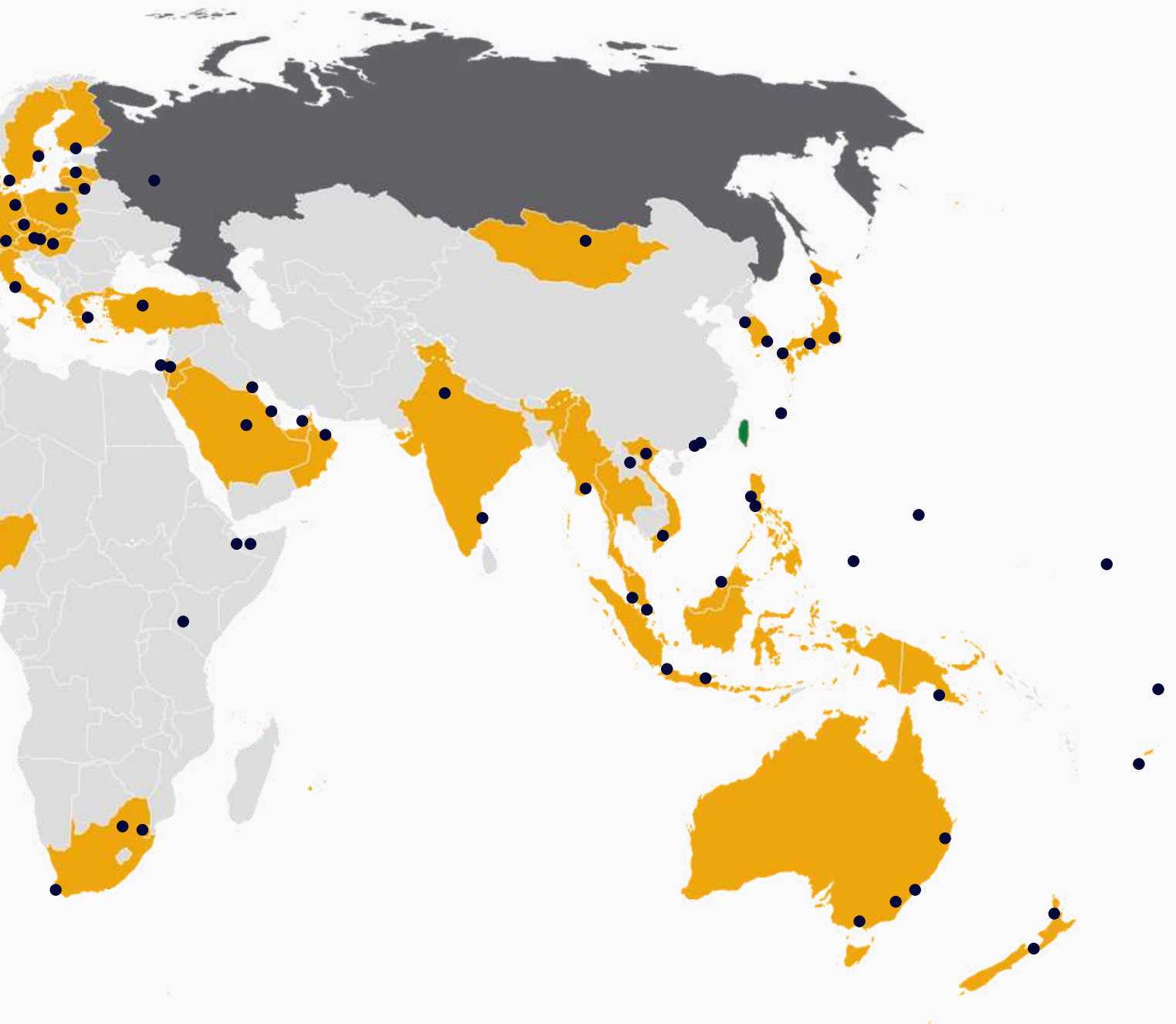

У 1950–60-их роках на Формозі діяла станція Антибільшовицького Блоку Народів, до складу якої належали Володимир Косик (голова), Юліан Заблоцький та інші.

Станом 2024 рік Тайвань має 112 дипломатичних місій, з яких 12 є посольствами, а решта – фактичними амбасадами. Зокрема, неформальні дипломатичні відносини з Тайванем підтримує лівова частка держав-учасниць НАТО. Крім міждержавного рівня, Тайвань має постійне

дипломатичне представництво у Європейському Союзі та Всесвітній організації торгівлі. З 25 лютого 2022 року Україна належить до сфери відповідальності Представницького офісу Тайбея у Польщі на чолі з фактичною посолкою Шерон У.

ВІДБУДОВА **УКРАЇНИ**

З 2022 року Тайвань надає пряму підтримку містам України, постраждалим від російського повномасштабного вторгнення. Це включає виділення коштів для відновлення та підтримки критичної цивільної інфраструктури України. Водночас існує величезний потенціал залучення тайванських стейкхолдерів до ширшої та стратегічнішої відбудови (зокрема, промислових об'єктів і хабів).

З урахуванням уже наявного досвіду співпраці між органами місцевої влади України та урядом Тайваню, можна виділити такі напрямки тайванської зацікавленості до взаємодії щодо відбудови:

Підтримка енергетичної інфраструктури.

Тайванці неодноразово висловлювали зацікавленість у наданні Україні допомоги за напрямком відновлення енергетичної інфраструктури,

постраждалої від російських атак. Знаходячись у зоні підвищеної сейсмічної активності, Тайвань розбудував розгалужену та високотехнологічну енергетичну мережу, здатну витримувати природні катаклізми. За умов збереження російської воєнної загрози, цей досвід може бути корисним для українських стейкхолдерів.

Зміцнення житлової інфраструктури.

Через постійну загрозу землетрусів і тайфунів, тайванські забудовники зводять житлову інфраструктуру, що є стійкою до стихійних лих: зберігаються навіть старі будівлі. Позаяк українські будинки потребують зміцнення через російську агресію, тайванські технології та досвід можуть бути дуже корисними.

Відновлення закладів освіти. Як сьома країна за рівнем освіченості у світі Тайвань має вкрай шанобливе ставлення до освіти. Через це тайванський уряд і

тамтешні приватні донори готові долучатися до відновлення зруйнованих росіянами дитячих садків, шкіл, вишів, і навчальних центрів України. Крім цього, тайванці охочі сприяти діджиталізації українських освітніх закладів, часто виділяючи як допомогу високотехнологічну продукцію для навчання (гаджети від ASUS, ACER, MSI, що є “чистими” від кіберзагроз ворожих до України держав).

Збереження культурних і духовних об’єктів. Оскільки Тайвань має власну прадавню історію, а також переживає

екзистенційний тиск з боку агресивного сусіда, його народ сформував глибоке розуміння необхідності підтримки культурної та духовної спадщини. Тайванські стейкхолдери зацікавлені у виділенні допомоги для відновлення постраждалої від російських атак українських пам’яток культури та релігійних об’єктів. Одним з яскравих прикладів такого ставлення є виділення Міністерством закордонних справ Тайваню допомоги для відновлення церков ПЦУ – за сприяння Митрополита Епіфанія.

➤ дитсадок в Ірпіні, відновлений за кошт Тайваню та Литви. Джерело: Brand Lithuania

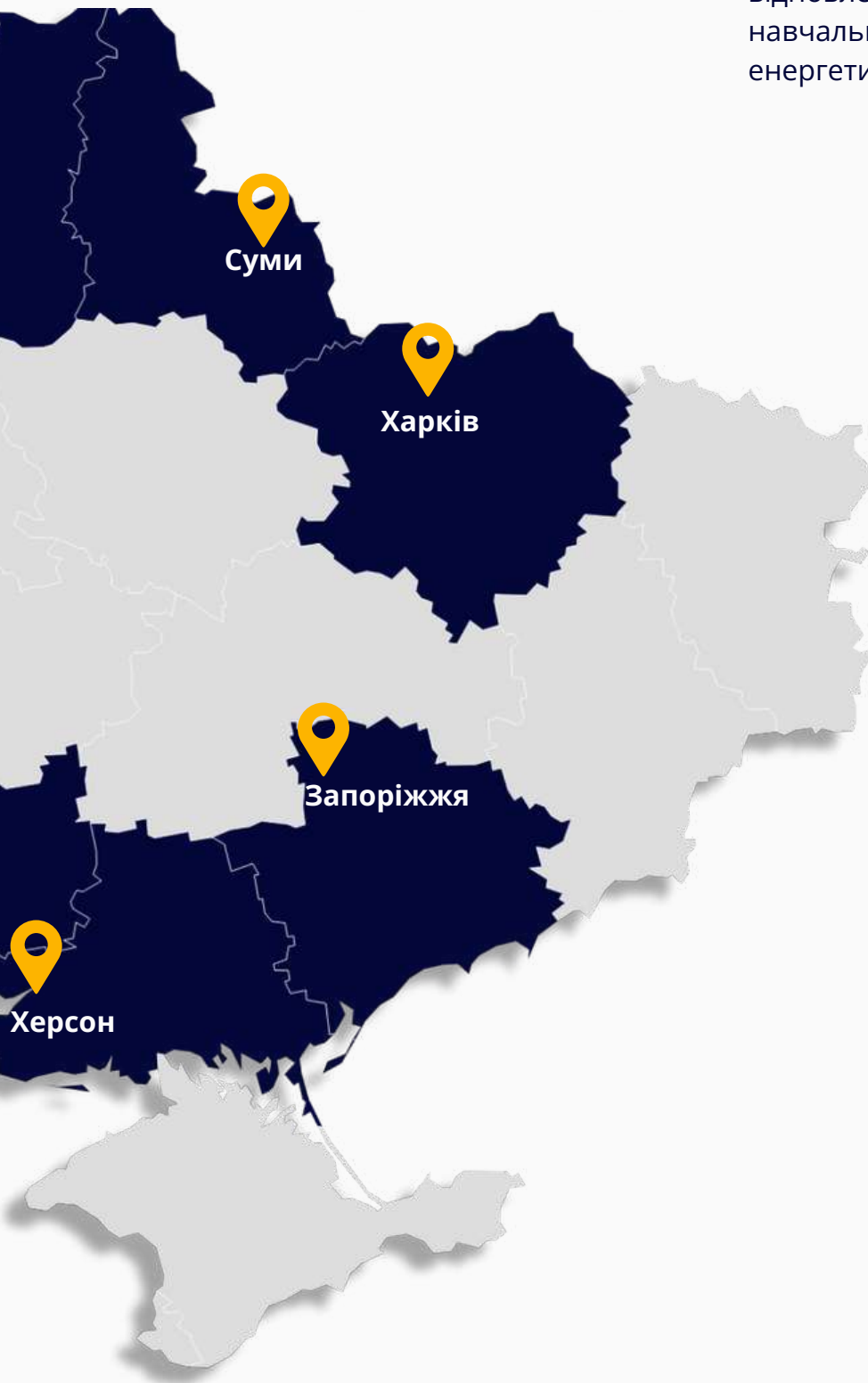

МАПА **МІСТ УКРАЇНИ,** ЯКИМ ТАЙВАНЬ ВИДІЛИВ ДОПОМОГУ

З 24 лютого 2022 року Тайвань надав Україні підтримку розміром у \$110 млн. Зокрема, ця поміч охопила передачу близько 1000 метричних тонн гуманітарної допомоги, а також виділення фінансів для відновлення цивільної інфраструктури України, пошкодженої через злочини росіян.

Примітно, що потенціал для подальшої тайванської допомоги Україні є значним, однак через відсутність політичних контактів між державами він реалізується повільно. Значного прогресу за цим напрямком досягли органи місцевого самоврядування. У співпраці з містами України, Тайвань успішно фінансує відновлення та розбудову медичних, навчальних, спортивних, та енергетичних об'єктів.

БІЗНЕС ТА ІНВЕСТИЦІЇ

➤ Уряд Тайваню інвестує майже 2 000 000 доларів у лікування опіків в Україні. Джерело: ЛМР

Тайвань як восьма економіка Азії та двадцята економіка світу, беззаперечно, є вкрай перспективним партнером для України.

Раніше тайванські інвестори оминали ведення справ з українськими стейкхолдерами через “прокитайські” настрої останніх, надаючи перевагу проектам у Чехії, Словаччині, та Польщі. Проте у 2022 році ситуація змінилася: дедалі більше представників тайванського бізнесу шукають можливостей в Україні.

Серед найбільш перспективних напрямків для бізнес-співпраці можна виділити:

Агросектор. Через брак комунікації між Україною та Тайванем торгівля сільськогосподарською продукцією відбувається через треті держави (посередників). Оскільки це не завжди відповідає інтересам агростейкхолдерів з обох країн, існує потреба у налагодженні прямих контактів. Тайвань має чималий інтерес до прямих закупівель української агропродукції, зокрема в імпорті зерна з України, а також в експорті до України своїх найвідоміших фруктів: ананасів і манго.

Також Тайвань відомий своєю сільськогосподарською технікою: автоматизованою та інноваційною. З огляду на потребу України у диверсифікації відповідних постачальників, ведення справ і обмін досвідом у сфері аграрних технологій з Тайванем може бути однією з найбільш перспективних галузей.

Технологічний сектор. Тайвань є світовим лідером у сфері виробництва мікроелектроніки. З огляду на це, існує значна потреба у розвитку торгівлі технологічними компонентами між Україною та Тайванем, включаючи необхідність збільшення кількості представництв тайванських виробників в Україні. Також варто відзначити успіхи Тайваню у виготовленні важких верстатів та великогабаритної техніки. Доступ до останніх може суттєво зарадити процесу відбудови та модернізації промислового комплексу України.

Медичний сектор. Тайвань має одну з найбільш розвинутих медичних систем у світі (саме тайванці найпершими проінформували ВООЗ про загрозу “невідомо вірусу”, що спалахнув у Вухані наприкінці 2019 року). Лідерство країни у цій галузі охоплює як виробництво передової медичної техніки, так і лікарських засобів. З 2022 року Тайвань передає медикаменти та лікарське обладнання до України як гуманітарну допомогу (через треті держави). Проте ця “точкова”, непряма поміч не може охопити широкі медичні потреби України. Налагодження комунікації між медичними секторами України та Тайваню, відповідно, може принести

чималі вигоди профільному бізнесу та українському народу.

Інвестиції. Позаяк основою тайванської економіки є високотехнологічне виробництво, тамтешні інвестори зацікавлені у підтримці інноваційних галузей та проєктів. Тайванці ведуть справи за принципом “інвестиції – для демократій”, що створює сприятливі умови для українських підприємців, зацікавлених у зовнішніх коштах. Поки великі інвестиційні проєкти Тайваню в Україні внеможливлються через російську повномасштабну війну (безпековий фактор) та відсутність контактів на високому рівні (політичний фактор), існує чималий інтерес тайванських стейкхолдерів у підтримці невеликих та середніх українських технологічних, а також біотехнологічних і медтехнологічних, стартапів. Українцям може бути цікаво ділитися з Тайванем досвідом і продукцією у сфері онлайн-інструментів та програмного забезпечення (в чому є запит з тайванської сторони).

Окремо варто підкреслити, що відкриття Представницького офісу Тайбею в Києві допоможе здобути вищеперелічені бенефіції від співпраці з Тайванем у прищвидшеному порядку, а також “перехопити” тайванський бізнес, що досі представлений на Росії (зокрема, в аспекті технологій).

ЗВЕРНЕННЯ ВІД ЛІДЕРКИ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В МІСТІ ГАОСЮН

ОЛЬГА КУЛІШ

З лютого 2022 року Тайвань (або Республіка Китай), розуміючи власну екзистенційну загрозу, розгорнув масштабну урядову підтримку України за різними гуманітарними та фінансовими напрямками. Він приєднався до всіх міжнародних санкцій проти Росії та Білорусі, а тайванські медіа розпочали розповідати про ситуацію в Україні з місця подій. Крім уряду, до підтримки України долучилися і тайванські волонтерські організації.

Тайвань є однією з найсильніших економік світу згідно з відомостями МВФ. На первинному етапі, основними напрямками тайвансько-української співпраці можуть стати медицина, освіта та технології.

Тайванська страхова медицина – найдосконаліша система у світі (за індексом Numbeo). Також він є провідним виробником сучасного медичного обладнання. Цей досвід та можливості необхідні Україні.

Уряд Тайваню вже долучився до відбудови українських навчальних закладів. Крім цього, він надав цифрове обладнання українським школярам, а також стипендії сотням українських студентів. Показово, що бажання тайванців продовжувати та розширювати підтримку українських студентів і науковців зберігається, зокрема – у співпраці з національними університетами.

І врешті, Тайвань – світовий лідер у галузі виробництва напівпровідників і чипів – пропонує можливість закуповувати без посередників необхідні Україні компоненти для техніки.

Громадяни маленького, проте сповненого гідності, острівного Тайваню не чекали дипломатичного визнання, коли на початку російського повномасштабного вторгнення зібрали мільйони доларів для України на спеціальному урядовому рахунку. Вони щиро вболівають за нас – і підтримують у біді, хай як далеко ми є одні від одного. Через це українська громада у Тайвані має надію, що щира та вкрай необхідна нашому народу підтримка з боку Тайваню знайде відгук в українських владних колах і пришвидшить розбудову відносин між нами.

Ольга Куліш,
Лідерка української громади в Гаосюні

ЦИВІЛЬНИЙ

Російське повномасштабне вторгнення до України напругу вплинуло на розвиток двох провідних тайванських неурядових організацій, залучених до сфери цивільного захисту: Kuma Academy та Forward Alliance.

Обидві займаються організацією курсів, тренінгів, і лекцій, метою котрих є підвищення навичок реагування цивільного населення на катастрофи та інші “непередбачувані ситуації”. Люди, підготовлені за цими програмами, успішно проявили себе під час руйнівного землетрусу, що стався в окрузі Хуалянь 3 квітня 2024 року (найсильнішого для Тайваню за останні 25 років). Тайванські стейкхолдери мають чималий запит на отримання українського досвіду в сфері підтримки цивільного захисту та безпеки.

ЗАХИСТ

Передусім їх цікавить досвід у підготовці операторів БПЛА; тактичній медицині та медичній евакуації; та забезпеченні гендерної рівності у силах оборони. Через це актуальними є можливості запрошення тайванських фахівців для проходження навчання в Україні, а також відправлення українських фахівців для проведення профільних тренінгів і лекцій у Тайвані.

Крім цього, тайванці можуть запропонувати підтримку проєктів, націлених на ліквідацію наслідків стихійних лих і надзвичайних ситуацій.

ЗАБУТІ ФАКТИ ІСТОРІЇ

Ці фотографії були люб'язно надані громадській організації "Ліберально-демократична ліга України" Центральною новинною агенцією Тайваню (CNA) виключно для просвітницьких цілей цієї брошури. Всі права захищені. Заборонено будь-яке копіювання, розповсюдження, відтворення або інше використання цих фотографій без попереднього офіційного дозволу CNA. Порушення цих умов може призвести до правових наслідків.

17 жовтня 1955 року, Фото: CNA, Лі Шоукань

Прем'єр-міністр України (1943) та голова Антибільшовицького Блоку Народів (АНБ) Ярослав Стецько зустрічається з антикомуністичними героями: представниками групи з 14000 солдатів Народно-визвольної армії Китаю, що відмовилася від КНР і перейшли на бік Південної Кореї під час Корейської війни (1950-1953). У січні 1954 року цю групу прихистив Тайвань.

Зустріч пройшла в ході офіційного візиту Стецька до Китайської Республіки, що тривав з 8 по 28 жовтня 1955 року. Це відрядження охопило зустрічі з тодішнім президентом Китайської Республіки Чаном Кай-ші, а також іншими високопоставленими представниками уряду. Хроніка тих подій викладена в німецькомовній книзі Ярослава Стецька “Тайвань – острів свободи та надії”, що ніколи не перекладалася українською.

28 березня 1973 року, Тайбей. Фото: СНА, Чень Юнкуй

Патріарх Йосиф Сліпий здійснює офіційний візит до Тайваню для зустрічі з представниками уряду Китайської Республіки та ознайомлення з тайванською політикою та культурою. Ліворуч: Янь Цзягань – віцепрезидент Китайської Республіки. Праворуч: Станіслав Ло Гуан – архієпископ Тайбея. Місце: Президентський палац, Тайбей.

В ході візиту до Тайваню, патріарх Йосиф Сліпий відвідав Католицький університет Фужень (Тайбей), що справив на нього велике враження. Після цього він відрядився до Японії, де відвідав Софійський університет (Токіо).

2 лютого 2001 року, Тайбей. Фото: СНА, Сунь Чжунда

Народний депутат і експрезидент України Леонід Кравчук (у супроводі інших парламентарів) здійснює візит до Тайваню на запрошення Міністерства економічних відносин Тайваню (МОЕА). Його метою було налагодження двосторонніх економічних, технологічних, і гуманітарних зв'язків. Праворуч: Чень Шуйбянь – президент Китайської Республіки (від Демократичної прогресивної партії). Місце: Тайбей. Фото: СНА, Сунь Чжунда.

Під час розмови з тайванським президентом Леонід Кравчук підкреслив, що Україна та Тайвань, попри тиск з боку Пекіна, мають відкрити “центри обміну інформацією” у Києві та Тайбеї для подальшого зміцнення двосторонньої співпраці.

В інтерв'ю для тайванського видання Taіrei Times від 10 лютого 2001 року Леонід Кравчук заявив, що “зробить усе можливе”, щоб переконати КНР будувати відносини з Тайванем на основі “демократії та свободи”. Зокрема, наводячи досвід України з повалення СРСР, він зазначив:

”

Існує лише два шляхи для будь-якого виду об'єднання чи інтеграції нації: якщо цього прагнуть люди, або якщо обидві нації, що прагнуть інтегруватися, базуються на основах демократії. Неможливо інтегрувати дві нації, якщо одна є демократією, а інша – керується тоталітарним правлінням.

ЗВЕРНЕННЯ ЛІДЕРА УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В МІСТІ ТАЙБЕЙ

АЛЕКС ХРОМЕНКО

Українська громада на Тайвані невелика: менше ніж 300 осіб у країні, де проживають 23 мільйони. До початку повномасштабного вторгнення більшість з нас не була знайома між собою. Та 24 лютого 2022 року нас звело разом російське повномасштабне вторгнення: ми зустрілися на протесті під представництвом РФ у Тайвані, і почали працювати разом з тайванцями для підтримки України.

Тайванський уряд, як і прості тайванці, бачать багато паралелей між нашими країнами: дві молоді демократії під загрозою агресії ворога-імперця. Понад 2 роки вони підтримують нас морально і матеріально, і дуже цікавляться нашою історією та культурою. Відчувати таку підтримку з іншого боку планети дуже щемко.

Алекс Хроменко

Лідер української громади в Тайбеї

ДЕМОКРАТІЯ ТА ПРАВА ЛЮДИНИ

➤ Марш за Україну від Taiwan Stands With Ukraine. Фото: Марія Макарович

Як друга найвільніша країна Азії за рейтингом “Свобода у світі” від Freedom House (2024), Тайвань має унікальний досвід кампаній та реформ, націлених на розбудову демократії та зміцнення системи захисту прав людини.

Це, серед іншого, пов'язано з ментальним бажанням тайванців мати вільне та відкрите суспільство після років Білого терору (1947-1987).

З огляду на потребу систематичної глобальної підтримки українських ініціатив, спрямованих на притягнення росіян до відповідальності за їхні воєнні злочини, співпраця з Тайванем може стати вагомим фактором зміцнення національних візій у регіоні Пацифіки.

До актуальних напрямків співробітництва у цій сфері варто віднести:

Інформаційні кампанії. Тайванці мають чимале бажання долучатися до підтримки боротьби за визволення викрадених росіянами українських дітей: голос тайванських публічних стейкхолдерів з цього приводу матиме вагу в Східній Азії, Океанії, та Америці. Крім цього, тайванці можуть долучитися до кампаній щодо визволення українських полонених.

Обміни досвідом. Як країна, що першою в Азії легалізувала одностатеві шлюби в умовах збереження консервативних поглядів усередині суспільства, Тайвань може передати процедурний та практичний досвід у цій сфері. Тайвань є зацікавленим в українському досвіді підтримки гендерної рівності.

Міжнародні проєкти. Тайванські стейкхолдери прагнуть об'єднання зусиль з українськими публічними організаціями за напрямком підтримки глобальної демократії та протидії автократіям. Це може включати проведення спільних заходів і досліджень.

Антикорупційна взаємодія. Посідаючи 28 місце за Індексом сприйняття корупції (Transparency International) у світі, Тайвань може передати Україні (104 місце в рейтингу) досвід упровадження ефективних практик доброчесності. Сприятливим фактором у цьому стане тайванський досвід транзиту від автократизму до повної демократії. Україна може передати досвід у сфері боротьби зі стратегічною корупцією (в тім числі – у сфері санкційної політики).

МЕДІА ТА ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА

Тайвань як друга країна в Азії за рейтингом свободи преси (World Press Freedom Index 2024) утворив розгалужену мережу підтримки інформаційної безпеки.

Особливу увагу тайванські стейкхолдери приділяють протидії ворожій дезінформації: через вільні медіа і спеціалізовані платформи (Doublethink Lab, Taiwan Digital Diplomacy Association).

Актуальність цього напрямку співпраці зумовлена схожістю викликів, з якими зіштовхуються Тайвань та Україна в сфері інформаційної безпеки (через подібність методик впливу РФ і КНР).

Потенційна співпраця між українськими та тайванськими медійними організаціями може включати:

✦ Протидію пропаганді та дезінформації

Тайванські медіа та аналітичні центри зацікавлені в українському досвіді протидії ворожій пропаганді та дезінформації: на рівнях проєктної

діяльності та навчань за участі українських експертів. З свого боку, тайванці можуть передати Україні досвід протидії китайській пропаганді, що є критично необхідним з огляду на брак висококваліфікованої експертизи щодо КНР. Особливу увагу тайванські стейкхолдери приділяють розробці протоколів реагування на інформаційно-психологічні операції, а також підготовці населення до зовнішніх викликів у інформаційному розрізі.

✦ Інформаційну кооперацію

Тайванські медіа висловлюють значний інтерес до співробітництва з українськими стейкхолдерами. Така кооперація дозволить обом суспільствам взаємно побороти брак достовірної та повної інформації про соціальні, політичні, та культурні процеси, знешкодити ворожі інформаційні маніпуляції, а також охопити зовнішні медіаполя. Також вони прагнуть

перейняти досвід України у захисті свободи слова в умовах повномасштабної війни. З огляду на відсутність належної присутності України в медіаполі, що функціонує традиційною китайською мовою, така співпраця є вкрай вигідною для цілей національної безпеки. Крім цього, тайванські англомовні медіа є популярними у “важкодоступних” для України регіонах, як південь Пацифіки (Палау, Маршаллові Острови, Тувалу тощо).

✦ Сприяння медіаграмотності

Тайванці зацікавлені у запрошенні українських медіаекспертів для підготовки суспільства до інформаційних атак (у тім числі – гібридних). Така співпраця може охоплювати ведення спільних проєктів, а також обмін досвідом для розробки профільних методик і політик.

Крім вищеперерахованих сфер, тайванські стейкхолдери зацікавлені в навчанні та обміні досвідом щодо створення онлайн-інструментів для підготовки населення до надзвичайних ситуацій. Наприклад, тайванці самостійно досліджують передові українські застосунки (“Дія”, “ЄВорог”, “Повітряна тривога”), щоб надати рекомендації уряду для впровадження українського діджитал-комунікаційного досвіду. Очевидно, що за таких умов існує великий запит на професійну підтримку з боку українських організацій.

Цзян-Чюань Ван,
віцепрезидент Інституту
економічних досліджень
Чун-Хуа Тайваню, та
знімальна група «Фактів
тижня» (ICTV) у Тайбеї.

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ УКРАЇНСЬКОГО БЮРО МІЖНАРОДНОГО РАДІО ТАЙВАНЮ

ОЛЕКСАНДР ШИН

Не є секретом, що український національний опір змусив Тайвань тяжіти до України. Він вселив тайванцям надію щодо їхньої власної геополітичної невизначеності. Якщо раніше про нас тут знали лише як про частинку “російського світу”, то після лютого 2022 року тайванська громадськість, політичні еліти та діаспори в інших країнах згуртувалися навколо нас. Це зокрема дало початок руху *Taiwan Stands With Ukraine* (台灣烏克蘭陣線), проєкту *Ukrainian Voices* (烏克蘭之聲) та іншим численним ініціативам.

Наші тайванські друзі розуміють, що складна геополітична ситуація не дозволяє нашій державі належним чином визнати та подякувати їм. Саме тому ця місія покладається на українське суспільство. Сьогодні кожен із нас може зробити вибір дізнатися більше про Тайвань і його народ, та стати частиною тих численних багатогалузевих платформ українсько-тайванської співпраці, які створюються вже сьогодні. Це те, до чого я закликаю наших співвітчизників просто зараз.

Олександр Шин

Голова українського бюро *Radio Taiwan International*

➤ Акція руху *Taiwan Stands With Ukraine*. Джерело: Facebook 台灣烏克蘭陣線

КУЛЬТУРА

ОСВІТА

СПОРТ

Як демократії, що зазнають протиправних посягань з боку сусідніх держав, Україна та Тайвань мають чимало спільного – зокрема, інтерес до питань історії, культури, та збереження національної ідентичності.

В обох випадках, обізнаність про власну спадщину є інструментом витіснення ворожого впливу та предметом національної безпеки. Обмін історично-культурним досвідом може зміцнити спільне розуміння сучасних викликів: передусім загрози, що становлять автократії.

До найбільш перспективних напрямків такої співпраці можна віднести:

Поширення культурної пам'яті та демократичного досвіду. Українці можуть запропонувати Тайваню цілий пласт матеріалів (книг, фільмів, музики) про національну та історичну спадщину, сучасну боротьбу за свободу (Революція на граніті; Помаранчева Революція; Революція Гідності), та відсічі російському ворогу. Тайванці можуть передати українцям матеріал про власну історію та

традиції (особливо – про свої корінні народи, що нині є фундаментом тайванського національного міфу), демократичний рух (повалення Білого терору; Революція Соняшників), та протидію посяганням сусідньої автократії.

Спільні історичні дослідження.

Літописець української історії на Далекому Сході, пан Іван Світ, напрацьовував свої нариси про національно-визвольну боротьбу в Тайбеї – за підтримки тамтешніх університетів та істориків. До Тайваню неодноразово навідувалися Ярослав та Слава Стецьки, як і інші провідники національно-визвольної боротьби. За таких умов, Тайвань зархівував численні документи про Україну в Східній Азії. Однак ними, на жаль, ніколи не цікавилися в сучасній Україні. Проведення спільних історичних досліджень для віднайдення національної пам'яті є вкрай релевантною задачею, до якої готові долучитися численні тайванські стейкхолдери. Українці, зі свого боку, можуть запропонувати віднайти матеріали про Тайвань, написані українськими діячами з 1917 року (такі здебільшого зберігаються в еміграційних українських фондах, як УВАН у Нью-Йорку). Також тайванці зацікавлені у вивченні українського досвіду декомунізації (деавтократації).

Переклади.

Для перетворення України на глобального гравця необхідний широкомасштабний сплеск перекладацької діяльності: на українську та з української. Тайванський народ як основоположний носій традиційної

китайської писемності є особливим для експансії української книги, адже йдеться про окремий східноазійський напрямок. В Україні також спостерігається інтерес до тайванської літератури: зачинателем за цим напрямком є видавництво “Сафран”. За останні роки представники провідних українських видавництв навідувалися на книжкові виставки до Тайбея (Видавництво старого лева, Yakaboo), що створює підґрунтя для започаткування системної співпраці. У цьому зацікавлені, серед інших, тайванські публічні стейкхолдери.

Обмін історично-культурним досвідом може зміцнити спільне розуміння сучасних викликів: передусім загрози, що становлять автократії.

Мовні програми. Тайвань зацікавлений у відкритті мовних центрів закордоном, а також підтримки вже наявних своїми фахівцями. З огляду на те, що держави-учасниці ЄС та НАТО вже визначили мовні ініціативи КНР як такі, що несуть загрозу для національної безпеки та оборони, Україна має шукати демократичних стейкхолдерів для викладання китайської мови. Очевидно, що Тайвань у цьому процесі є незамінним партнером. Також існує потреба в налагодженні викладання української мови в Тайвані: у середньостроковій перспективі це послугує торговельно-інвестиційній співпраці.

Навчальні можливості. Щонайменше з 2022 року Тайвань пропонує широкий вибір стипендіальних програм для українських здобувачів освіти різних ступенів. Особлива увага приділяється технічним спеціальностям, що є критичними для національного промислового комплексу (передусім з огляду на тайванське лідерство у сфері інновацій); водночас популярними є програми гуманітарного спрямування. Уряд Тайваню, як і тайванські виші, зацікавлені у стійкій співпраці з українськими навчальними закладами. Цей напрямок потребує стимулювання з боку національних публічних стейкхолдерів.

Спортивні ініціативи. Тайвань є відомим місцем для тренувань українських спортсменів, зокрема – баскетболістів. Налагодження спортивних обмінів, особливо в розрізі молоді, може стати містком для міжлюдських контактів і можливістю посилити національні спортивні команди. Також тайванські стейкхолдери мають інтерес до підтримки спортивної (місцевої) української інфраструктури.

Представниці української кроссекторальної делегації під час зустрічі з Джозефом У – міністром закордонних справ Тайваню (нині – генеральний секретар Ради національної безпеки Тайваню)

Фото: МЗС Тайваню

Українська кроссекторальна делегація на зустрічі з депутатами Законодавчого Юаня. **Фото: Куан-тінг Чен (DPP)**

Віцепрезидентка ГО "ЛДЛУ" Євгенія Федотова передає прапор України, підписаний молодими українськими бійцями, Сяо Бі-Кхім – віцепрезидентці Тайваню

Фото: Демократична прогресивна партія Тайваню (DPP)

Українська кроссекторальна делегація відкриває інавгураційний семінар Демократичної прогресивної партії про ціннісну дипломатію. **Фото: Демократична прогресивна партія Тайваню (DPP)**

КОНТАКТИ

Якщо наша брошура надихнула вас на власну співпрацю з тайванськими стейкхолдерами, Ukraine+Taiwan Forum та команда ГО "ЛДЛУ" будуть раді допомогти встановити контакт з потенційними партнерами.

Наші координатори у мережі Facebook:

📍 **Київ** — Артур Харитонов
<https://www.facebook.com/kharytonovarthur/>

📍 **Тайбей** — Марія Макарович
<https://www.facebook.com/mariya.makarovuch>

Заповніть форму за кодом
 незабаром ми зв'яжемося з вами

